

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 60 fillér.

Nyilt. tér sora 40 fillér.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Nagyenyedi

Könyvnyomda és Papir-

árugyár részvénytársaság

Főter 38. szám alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető

közlemények, mint az előli-

zetések és hirdetések bér-

mentesen küldendők

Kéziratok nem adóznak vissza.

A közvélemény itélete.

(L. I.) A közügyekkel való foglalkozás, különösen a politikai vezérszerep, nagy értelmi és akarat-erőt követel. Meglátani a sok apró jelenség közt a fontosat, a lényegeset; visszavezetni az okára, kiinduló pontjára a nyilvános élet minden tüneteit; tárgyilagosan, vagyis egyéni érzékenységtől és érdekeltségtől menten, alkotni véleményt a felmerülő kérdésekről; s minden nehézség közt kitartóan fáradni a helyesnek ismert uton, a kitűzött jó célok érdekében.

De ennyi még nem elég; ennél többre van szüksége a közélet vezér-emberének. Mert lehetnek bármilyen nagy képességei, lehet akármilyen edzett akaratja és aktivitása; ha bizalmat nem tudott maga iránt kelteni vagy azt elvesztette; ha nincsen meg az a hitele amelyeket inkább egyenességgel, önmaga iránt való következetességgel s felre nem magyarázható korrektséggel, mint szellemi képességekkel lehet megnyerni és biztosítani: akkor nincsen meg a kellő hatása sem szavának, sem tetteinek; akkor nem tud híveket szerezni s erejüket a hangoztatott eszmék valószínűsítésére egyesíteni.

Az olyan politikus, aki ragyogó szóbeli képességgel, titáni erővel, eszmékben és igazságokban gazdag tartalommal hirdeti a negyvennyolczas alkotmány alapelveit, a szabadelvűségnek ezt az igazi evangéliumát; s erről a magaslattól bíráló szemmel nézi közállapotainkat, nemzeti és gazdasági érdekeinket; osztorozza a mulasztást, tévedésekre figyelmeztet; kényes érzékkel riad fel, ha a magyar állam függetlenségét idegen befolyástól veszélyeztetve látja vagy csak sejtja: ezen a magaslaton állva, hol nincsen sem por, sem sár, sem érdek, sem haszon, sem megalkuvás, sem akadály, még emberi gyöngeség sincs; ahol nincs egyéb, csak tiszta levegő, széles perspektíva és az eszme a maga krisztálytisztaságában s költőknek is csak ritkán hozzáférhető szépségében; ezen a magaslaton fontos szerepet tölthet be; sőt, ha hívei vannak, vezérszerepet viselhet ellenőrzésével, ellenzékiességével.

Visszont azt a politikust, aki még ma is egy felekezethez akarja az állam összes feladatait alárendelni; aki minden közügyet felekezeti alapon állva akar elbírálni; aki egész erővel ellene van a magyar állam erejére elodázhatatlanul szükséges egyházipolitikai reformoknak; aki annyira el van telve az egyháza fen-

séges hivatása iránt való rajongástól, hogy az egyházak hatáskörét szükségképpen érintő állami fejlődésnek minden mozzanatára vallásáért üldözött martírnek sirja magát; akinek politikai gondolkodását annyira dominálja, nem a magyar, hanem a római politika, hogy amitől fontos állami érdekek miatt még a legbuzgóbb fűpapok is óvakodtak, kiáll a legmagasabb fórumra és stentori hangon támadja a hármasszövetséget; ha mind ezt meggyőződésből, lelkesedésből teszi: ezt is — bár magyar politikustól csodálom — mégis tudom érteni, vagy legalább magyarázni.

De ez két különböző, nagyon különböző, sőt egymással ellentétes politikai jellem. Nehéz olyan természetellenes esetet elgondolni, hogy politikai szövetségben legyenek egymással.

És ime, ami gondolatban lehetetlennek látszik, megtörténik a valóságban. Szomorú, hogy tehetségre, szóbeli erőre nézve egyik legkiválóbb és sokszor országos tapsokkal magasra emelt politikai vezérfüggő kell ezt mondjunk. Pedig így van.

Ugyanaz az ember, aki egyik szavában programmul fogadja, nem is fogadja, hanem követeli magának a szabadelvűséget és nagy népszerűséget szerez e tételtől mondott dikezióival; ugyanaz az ember, aki megriadt, fellázadt, tombolt minden idegen befolyás gondolatára; ugyanaz az ember, aki ideális magaslattól kemény hangon bírálta meg, ítélte meg a politikai tevékenységen elősködő önzést és megvetéssel taszította el magától a „korrupt értelmiséget”, mikor egy időre duzzogva magányába vonult; ugyanaz az ember, aki forradalomig tudta szítani a hangulatot a közös intézmények ellen a vedérvita alkalmával s mindannyiszor, amikor csak ráadta magát: ugyanaz másik szavával a legszélsebb felekezeti tendenciák szolgálatába szegődik; a politikai akciók üzleti háttéréből vallásos gyűlölködés mérgét hintegeti s idegen befolyásoknak szócsöve lesz; a szabadelvűségre figyelmeztető Kossuth Lajost „agyalgályult vén lutheránusnak” nevezi és megbontja az elveiben erős függetlenségi pártot, sőt inszinuálja mindenfelé; apró pénzre váltja pártvezérei tekintélyét s egyéni lekötöttségeket keres azokon a helyeken, hova választói bizalma ellenőrnök állította. Vagyis egyik kezével nyul a népszerűség után; háta mögé dugott tenyerét pedig olyan sikerek után tárja ki, melyek tán jól hajtanak, de az elszónokolt elvekhez illőknek és népszerűeknek nem mondhatók.

Az összeférhetlenségi bizottság itélete felmentette a minap Ugron Gábort a zabszállítás ügyében. Formailag tökéletesen igaza volt a bizottságnak. De a helyes nyomokon járó közvéleménynek is igaza van, mikor bizalmában tartózkodóbb lesz a balösvényre tévedt politikus iránt.

Uj iparág.

Iparunk felvirágoztatása érdekében bizonyos elénkséget látunk mindenfelé. A nagyobb rész még csak gondolat, csak szó, csak tervezet, csak a jövő munkálása; de tán nem meddő, mert már tettek is mutatkoznak. Általánossá kezd lenni valahára az a meggyőződés, hogy az ipart és iparost egy oly fontosnak kell tekinteni nemzetgazdasági tekintetben, mint a földművelést és földművelőt; hogy egy ország gazdasági állapotát nem lehet egészen a kormányozhatatlan időjárás szeszélyeire alapítani; hogy sokkal több hasznot ígér a nyers termények feldolgozása, mint maga a termelésük; s hogy mi földünk gazdagsága mellett szegény ország maradunk mindaddig, míg évi száz és száz milliókat adunk a külföldnek jórészt a mi nyers terményeinkből kidolgozott iparcikkékként.

Különösen Erdély mutatja az iparfejlesztés törekvéseinek mozgalmas képét. S ez nagyon bölcsen történik; mert erre az országrészre legvitalisabb kérdés az ipar fejlődése. A mi közsegeinknek általában kicsiny határa van; a nagyobb rész szegény is; némelyiké mind a kettő. A jó föld kevés és drága. S mégis egy-egy elemi csapás nem csak egy évről ronthatja meg a természet, hanem évekre szóló szükségét okozhat. S kedvező termés idején is a kis gazda alig ér el többet egész évi szorgalma árán földje jövedelmével, mint hogy a családjával együtt egy évig megéljen. A földművelés munkáin kívül egyebet nem tud; vagy ha tudna is, ha tanulna is, nem talál. Honnan vesz tehát a gazdasági munka nagy szünetén, ősztől tavaszig, állandó és jövedelmező foglalkozást? Honnan vesz folyton növekvő állami, egyházi, községi terheire fedezetet? honnan veszi esetleg családjá s a maga művelésének költségeit? Egyáltalán lehet-e ott érzék a műveltség áldásai iránt; lehet-e ott csak némi elégedettség; nem burjánzik-e fel ott a cinizmus, rossz akarat, a rossz szenvedélyeknek és tetteknek sok-sok fajtája,

TÁRCZA.

Magyarországról haza.

Páris, május eleje.

Most már senkinek sem lehet kétsége az iránt, hogy Magyarország az ideai kiállításon bámulatosan van képviselve. S különösen azok, akik az előző párisi kiállításokat látták, szinte elámulnak ezen a haladáson. Én láttam azokat is, és azért ujjongok a mai fényességén.

Már két évvel ezelőtt sejtettem az eredményt, mert már akkor kezdte el itt tevékenységét a magyar kormánybiztoság. Megérkezett a fiatal Návay Aladár s őt a Brüsszelben elért sikerek híre előzte meg s vele a munkatársak egész gárdája.

Legelső lépésük szerencsés volt: jó helyen fogadtak fel szállást a kormánybiztoságnak. Ez egy nagy városban igen fontos eredmény. Ezzel el volt érve, hogy a kormánybiztoság kinevezett Lukács Béla volt kereskedelemügyi miniszter és helyettese, Miklós Ödön, a legkényelmesebben és alkalmasabban vehessék fel a tárgyalásokat a központi francia kormánybiztosággal. Jól választani meg a hatalmasságok részére átengedett területet s azt lehetőleg nagygyá bővíteni ki, volt az első feladat, mely e két kiváló szaktehetségre várt. Nagy tapintattal úgy oldották meg, hogy a magyar pavillon a nemzetek utcájában (rue des Nations) a legjobb helyen áll s hogy a csoportokban is a helyiségek színe-java a mienk.

Itt nem fogják rossz néven venni, ha azt kockáztatom meg, hogy a szerencse is kedvezett nekik, amennyiben a sors úgy hozta, hogy a magyar pavillon Bosz-

nia-Herczegovina és Anglia pavillonjai közé essék. Már pedig ezek oly jellegűek, hogy nem tesznek kárt szomszédaikban.

A pavillonok rendeltetése a jelen világkiállításban az, hogy úgy szólván czégerül szolgáljanak az illető hatalmasság szakkiallításai mellett. Két sorban húzódnak el a Szajna-partján, a Quai-d'Orsay-n, a kisebbek belül, a nagyobbak, közöttük a mienk is, a víz felőli oldalon.

A Bálint- és Jámor-féle, pályadíjjal kitüntetett épület rajza nálunk sokkal inkább ismeretes, semhogy annak leírását adni szükséges volna. Legyen szabad azonban annyit megjegyezni, hogy tornyának körvonalai kétségbevonhatatlanul a legtöbb izlésről tanuskodnak a kiállítás minden épületei között. Már vulgarizáltattak is itt-ott a prospektusokon, ami Párisban a népszerűség legkétségbevonhatatlanabb bizonyága.

A pavillon tartalmát szinte mindenki ismeri. Az ezredéves kiállításban már szerepelt legtöbb tárgya. Reánk nézve érdekességét az a körülmény emeli különösen, hogy abban minden nemzetiségeink egy vanak képviselve, mint eddig még soha és sehol sem voltak. Ez oly vívmány, melyet a kormánybiztos hazafias büszkeséggel emel ki minden alkalommal, méltván politikai nagy jelentőségét.

A külföldiek szempontjából történelmi kiállításunk pedig azért bir nagy értékkel, mert benne van a legtöbb komolyság, legvilágosabb bizonyítéka annak, hogy mi a világkiállítást leginkább egy magasabb ideál eléréséhez tartjuk eszköznök.

Egy ideális törekvés nyer kifejezést az irodalom, tudomány, közoktatás szolgálatában álló iparágak cso-

portjában is. Sohasem felejttem el azon megilletődést, mely elfogott akkor, midőn a kormánybiztos kegyes volt megmutatni azon szobát, melyet ott az ország egy évi szellemi produkciójának összegyűjtéséből szervezett, bemutatván így szemmel láthatólag azt, — a magyar nyelven és az egyéb nyelven megjelent irodalmi termékek külön lévén osztva — hogy a magyarság e részben kilenczvenkét százalékkal járul a nyert főszeszeghez az összes nemzetiségek által elért nyolcz százalékkal szemben. Véghetetlen megható volt azon megelégedés kifejezése, mely ekkor a kormánybiztos arcán előmlött, minden ezután elérendő sikernél jobban bizonyítván, miszerint legjobban ráillik: the right man on the right place.

E csoport a nagy feltűnést okozó, szép Jókai-szobát is magában foglalja, mely a nagy magyar író összes munkái — úgy a magyar, mint idegen nyelven megjelent — kiadásainak bámulatos tárháza, a szerző szobrával a közepén. Itt a berendezés a legjobb izlésre vall s valóban pártját kereshetni az egész kiállításban.

Kevésbé fog tetszeni tán a francziáknak az a kissé materiális feldisztatás a villanyossági osztálynak, mely összekuszáltan cákázó szikrák meporolását ábrázolja. Az aranyozás hamar lekopik vagy beporosodik s marad az egész helyett néhány semmit sem jelentő vasrud! Ujabbban nagyon rászoktunk ily irányban a mostani német izlés imitálásához. Esményiességet keresünk, nem anyagiságot; szellemet, nem ötletet; gondolatot, nem pedig lelt motív-okat!

Teljes és igen becses a bányászati és kohászati kiállítás s így a robbanó anyagoké. Kár, hogy az utóbbi-

ahol állandó vendégül köszöntött be a munkahiány és nélkülözés?

A kis birtok tehát nem képes állandó és jövedelmező munkát nyújtani birtokosának; jövedelme pedig nem képes őt teljesen ellátni. Annyi terhe van a földnek; annyi igénye van a gyermeknevelésnek, a családfenntartásnak; hogy pusztán a kis birtok rendes jövedelméből nem fedezheti. Új kereset-forrásokat kell nyitni a nép számára az ipar egyes nemeiben.

Hát a kis birtokosnak vagy kis iparosnak neje, a menyiben nem lehet férje munkájának segítsége, vagy amennyiben a háztartás gondjain kívül marad neki ideje; és lány-gyermekei, amennyiben már kinőttek az iskolából, végeznek-e valami hasznos és jövedelmező foglalkozást? Mindenesetre első kötelesség, hogy lány-gyermekek a háztartás sok apró s mégis szükséges dolgát megtanulja. De ez a munkakör kicsiny és nem töltheti be egy erős gyermek egész idejét. Unalom jár a nyomában és az a lehangoló tudat, hogy jövedelmező munkát, talán az egy varrást kivéve, nem végezhet. Pedig a lány sorsa, ha idejekorán valami hasznos munkához nem szokik, a szeszélyes szellő játszi kedvéhez hasonlít. Kötheti-e jövőjét valakinek? Szerencsésen vagy állandóan köti-e? nem rontja-e meg jövőjét már csirájában a fenekedő rosszakarat? nem csak jó vásárt és kényelmes eltartást keres-e az, aki mosolygó arccal közeledik feléje? nem akadályozza-e meg természetes rendeltetésében szegénysége vagy egyéb fogyatkozásai? Az ilyen véletlen, az ilyen szeszély, sőt megalázás ellen csak egyetlen dolog biztosítja a lánygyermeket; csak egyetlen dolog képes fentartani tisztelget követelő női önértékét: a munka, a tisztas megélhetésnek saját erején való biztosítása. Ennek a munkának pedig a mi viszonyainkra és közönségünkre a jelenben egyedül alkalmazható formája: a házi ipar. Olyan házi ipar, amely a nagy fogyasztás miatt állandó foglalkozást biztosít, s amely minden költséges befektetés nélkül szép sikerrel végezhető.

Ilyen házi ipar az, amelyet a helybeli Könyvnyomdatársulat városunkban meghonosítani készül. Iskolát nyitott, amelyben 12-16 éves lányok, női felügyelet alatt, tanulják a doboz-készítés módjait. Egy-egy ügyes és szorgalmas lányka, ha nem is annyit, amennyit a „Bp. H.” gazdasági tudósítója tévesen ír, de két koronát naponta megszerezhet, mihelyt kellő gyakorlottsága van. A hat-nyolcz heti iskola végeztével minden tanuló vehet magához otthon néhány társat, akiket kellőképp beoktat és begyakorol, hogy aztán társaival együtt egy-egy megrendelés szállítására vállalkozzék, amelyhez készen kapja az anyagot.

A nevezett társulat igazgatósága hazafias és társadalmilag is fontos lépést tett, mikor elhatározta, hogy a dobozgyártást házi iparrá fejleszti. **L. I.**

A nemzeti kérdés Erdélyben.

Irta: Ürmössy Lajos.

E címen Ürmössy Lajos, az erdélyi részek egyik híres publicistája, a Magyar Nemzetben egy megfigyelendő cikket közöl. A cikket érdekessége és aktualitása miatt egész terjedelmében közöljük.

Nagy célt és nemes feladatot tűzött a Magyar Nem-

nál már nem volt idő a kormánybiztos helyes megjegyzései értelmében helyezni el a kirakatokat.

Az Esplanade des Invalides-on elhelyezett csoportban uralkodik Ráth György főrendiházi tag! Ez azt jelenti, hogy ott diadalok várnak a magyar iparra, mert nála több szaktudományt, izlést egy csoport-főnök sem bír felmutatni az összes kiállításban. Nevezetesebb számokként szerepelnek itt a király által megrendelt királyi palotai berendezések közül a Szent-István-terem, az új parlament számára a miniszterelnök kívánságára készített váróterem, a magyar iparnak már annyiszor diadalt szerzett zsolnai kiállítás stb.

Kivaló siker vár az erdélyi és vadászati kiállításra is. A Szlavoniából hozott büszke eszterháziak ugyan sokat szeuvedtek az uton, különösen itt Párisban, de azért mégis becsületére válnak a magyar talajnak s éghajlatnak, s méltán érdeklik a szakfőriakat s a közönséget.

Hogy minő lesz a gépkiallítás és a gazdasági gépek kiállítása, azt most még kissé bajos meghatározni. A magyar osztály ugyan már igen előrehaladt, de a Champ de Mars-on még oly nagy a rendetlenség, hogy összbemomást kapni lehetetlenség. Annyi azonban bizonyos már most is, hogy mindenütt becsülettel fogjuk megállni helyünket.

A magyar kormánybiztos által a magyar koloniának, kiállítási bizottságnak s az itt levő magyar kiállítóknak adott estélyek úgy sikerültek, amint kevés sokadalmat láttam még sikerülni Párisban. A kiállítási pavillon csak úgy hemzsegett a hírlapíróktól, kik nem tudtak bámulatuknak eléggé kifejezést adni. Másnap eljött oda megnézni I. Napoleon császár egyetlen még éle unoka-

zet maga elébe, midőn a magyar társadalmat nagyobb tevékenységre akarja ösztönözni. Ideje szakítani azon hagyományokkal és megrögzött rossz szokással, hogy mindent csak az államtól várjunk. Ily jelenség sehol Európában, a mi országunkon kívül, nem tapasztalható.

Itt van a legfőbb kérdés: a nemzetiségekkel való összeforradás. Ezt egymagára az állam meg nem oldhatja, ide társadalmi segély is kell.

Megoldhatja ezt az Erdélyben lakó magyar társadalom is, ha akarja, mert a megyékben a birtokok zöme a kezében van és a városokban is, egy pár kivételével, nagy pozíciót foglal el. A városok nagyobb része teljesen magyar jellegű, a szász városokba is benyomult a magyarság, már csak képzeletben szász városok azok, mint pl. Medgyes, Szász-Régen, Segesvár. Beszterce volt erős szász nemzetiségi város, de már változott a város színezete ott is.

Brassóban a magyar, szász, román elem egyenlő számban szerepel. Szében tartja még magát, de itt már a románok nyomulnak előtérbe, a magyarság a hivatalnoki karral kezd növekedni. A románoknak Erdélyben városuk nincs, ha ugyan a kis és igénytelen külsejű Balászfalvát városá nem kiáltjuk ki.

A románág pozíciója a megyékben fekszik tulajgy számuknál fogva. A szászoknak ellenben nincs más jövőjük, mint beolvadni a magyar avagy román elembe. E kettő közt kell választaniok. És bármit irjanak némelyek az ugynevezett szász magyar-ellenességről, ezek erőtetett állítások. A szász nép a magyarhoz szit, józan ösztöne diktálja ezt neki. (Vajha ugy lenne! Szerk.)

Az intelligens elem azonban két részre osztható: magyar-barát és nem barát. Az első kategóriába tartozók, sajnos, nem sok életjelt adnak magukról; hitők, hogy a tulzók ugy is lejárják magukat. És így a szerepvivést a tulzók vevék a kezükbe a városi közgyűléseken és kezükben a saját. Erre vezethető vissza, hogy a szászok viselkedéséről nem a legjobb hírek kerülnek a lapokba, holott ez csak füst, lárma, mert a szászok zöme a magyarokhoz szit. És ennek még nagyobb látható nyoma lehetne, ha a magyarokhoz szító szász intelligencia nem tetlenkedne, hanem nyitán felvenné a harcot a tulzók ellenében. Egyébként e faj nagyon fogy az egy-két gyermek-rendszer miatt, s a magyarság értelmes elemet fog az idővel beolvadással nyerni bennök.

De a románok roppant tömegű népe sem az, mint milyennek a lapok tüntetik föl az erdélyi románokat. Itt is a tulzó intelligens osztály vezet s ezért van magyar-ellenes színezete a románságnak. Ha azonban az itteni magyar intelligens osztály megmozdulna, a román nép teljesen megnyeretne a magyar nemzetnek. És a magyar társadalomnak erre is van tere, mert ő a megyékben domináló faktor.

Vegyük rendre a megyéket!... Udvarhely, Csik, Háromszék vármegyékre nem terjeszkedem ki, mivel ott a földbirtokos-osztály tiszta magyar. Menjünk tehát át a vegyeslakóú vármegyékre.

Alsófehérvármegye.

A magyar birtokosok száma: 206.

A román birtokosoké: 23.

Van még néhány szász-zsidó birtokos is, de ezek jó-

formán csak névleg idegenek; a zsidó birtokos meg mindenütt beolvadt a magyarságba, a minthogy Erdélyben a zsidóság általában magyarosodik. Még megjegyzem, hogy én csak a 100 holdtól számítom a birtokos nevet, azon alulra nem terjeszkedem ki.

Ha már most tekintetbe vesszük, hogy a megyében a magyar lakosság száma tulmegy 30.000-en, a szászoké 9000-en, ehhez véve a nagyszámu magyar birtokost, a másfél-százezeren felüli román népre tudhatna befolyást gyakorolni. Hogy miként? Erre általánosságban dolgozatom végén felelek meg. Most egyelőre adjunk az általam összeállított birtokosok számainak a kimutatásánál.

Besztercze-Naszód vármegye.

A magyar birtokosok száma: 31.

A román birtokosok száma: 7.

A szász birtokosok száma: 12.

Tehát a magyar birtokosok száma itt is tulsulyban van tizenkettővel. És a valódi nagyszerjedelmű birtokok egy ezen, mint a többi megyékben is, magyar kézben vannak. És tekintve, hogy a szász nép zöme szit a magyarhoz, a szász nagyobb birtokos-osztály sem idegenkedik tőlünk, a megyében lakó hatezer magyarral és 28 ezer szászszal lehetne hatni a 80.000 felé járó románságra. Egyébként egy az ottani viszonyokkal ismerős író azt írta Beszterczéről nekem, hogy a románokkal — még az intelligens osztályal is — mind jó egyetértésben vannak; ellenben a városi szászok egy része határozott ellenük.

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— **A miniszter köszönete.** Az alsófehérmegyei gazdasági egyesület által a vármegye székhelyén, Nagy-Enyeden, rendezett és oly szépen sikerült tenyészállatkiállítás megnyitása alkalmával az egyesület üdvözlő távirattal kereste fel Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert. A minden szépért és jőrt lelkesülő miniszter Zeyk Dániel főispánhoz, mint a gazdasági egyesület elnökéhez intézett igen megleghangu táviratban köszönte meg e figyelmet.

— **Kolozsvár új ev. ref. papja.** Dr. Bartók György erdélyi ev. ref. püspököt a kolozsvári ev. ref. egyház meghívás utján papjává választotta. Bartók György a választást elfogadta és meleg szavakkal mondott köszönetet hívei bizalmáért. A választással a kolozsvári ev. ref. egyház önmagát tisztelte meg és a választás illetően eredményét — mely Nagy-Enyeden általános örömet keltett — mi is jól eső örömmel regisztráljuk.

— **Uj egyházmegyei főjegyző.** A gyulafehérvári ev. ref. egyházmegye népes közgyűlése Benedek Károlyt, a szép képzettségű alvinczi lélkészét választotta egyhangulag egyházmegyei főjegyzővé. Gratulálunk a kiváló egyházi férfiú jól megérdemelt kitüntetéséhez.

— **Abrudbánya új polgármestere.** Abrudbánya városa a lemondás folytán megürült polgármesteri székbe a folyó hó 11-én Csató János alispán elnöklété mellett megtartott közgyűlésén választott új polgármestert és pedig Incze Antal verespataki szolgabíró személyében, ki Képes Ferencz rendőrkapitány 21 szavazatával szemben 26 votummal győzött. A képzett, rokonszenves új polgármester fogadja szerencsekívánatunkat.

— **Halálozás.** A nagyenyedi kereskedelmi körök egyik legkiválóbbja, széles körben ismert rokonszenves tagja, Vajda Péter huny el hosszas és kínos szenvedés után e hó 9-én. Körülbelül egy éve kezdett betegeskedni s van egy fél éve, hogy betegsége sulyossá, reménytelené vált s az utolsó hetekben oly rosszra fordult állapota és annyit szenvedett, hogy a halál, mely férfikora delén, 50 éves korában ragadta el, megváltás volt reá nézve. Egy közbecsülésben álló, tipikus alakja tűnt le benne Nagy-Enyed város férfi társadalmának, melynek soraiban igen jó barátja, jó embere volt. Talpig becsületes, szorgalmas üzletember, társaságban kedélyes és kedvelt volt és halála sokakban keltett igaz részvétet. Temetése e hó 11-én d. e. volt és a háznál végzett gyászszertartás után, a tűzoltó zenekar játéka mellett, a vasuti indóházhoz kísérté a végítztesseget megadó nagy közönség, honnan szülőföldjére, Maros-Vásárhelyre szállították örök pihenésre, mi, hogy zavartalan legyen, adja az ég. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak ugy a maguk, mint a közelebbi és távolabbi rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett testvér Vajda Péter kereskedő életének 50-ik évében folyó évi május hó 9-én délutáni 5 óraker hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobb létre szenderült. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 11-én délelőtt 11 óraker fognak a róm. kath. anyaszentgy-

Bertha Sándor.

ház szertartása után (Fötér 4. sz. lakásáról) a marosvásárhelyi kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Lelkéért pedig az engesztelő szentmise-áldozat a nagyenyedi róm. kath. templomban e hó 18-án délelőtt 9 órakor fog az ég Urának bemutatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Nagy-Enyeden, 1900. május 19. Vajda Mária, Vajda József, mint testvérei. Goma Domokos és neje Eláde Mária, Russu Helén, Androna Julia, mint unokatestvérei.

— **Péter Antal** mezőnagycsányi ev. ref. lelkész e hó 20-án a nagyenyedi ev. ref. egyházban isteni tiszteletet fog tartani, mely alkalommal adományokat fog gyűjteni a mezőnagycsányi templom javára.

— **Hymen**. Debreczeni Kovács Sándor helybeli fiatal iparos tegnap esküdt örök hűséget Kovács Annuskának, Kovács Ferencz főfegyőr kedves és szép leányának.

— **A nagyenyedi Iparosok Önképzőkörének** vigalmi bizottsága pünkösd másod napján (jun. 3.) a sétateren tekeversenyyel és nemzetközi világpostával egybekötött táncmulatságot rendez, melyre előre is felhívjuk a közönség figyelmét. A programot közelebb fogjuk ismertetni olvasóinkkal.

— **A tordai pénzhamisítók.** Tordán befejezték a pénzhamisítók közismert ügyében megindított előzetes vizsgálatot s a foglyokat utnak indították Kolozsvárra. A napokban érkezett oda megfelelő fedezettel hat a letartóztatott közül: Csongvay Bela, Szegedy, Fenyvessy, Pásztóly, Baga István és Nagy Mária. A foglyokat kocsin, megvasalva szállították a kolozsvári ügyészség börtönébe, hol a fogházfelügyelő átvette őket. Az utcákon, a merre vitték őket, nagy csoportban nézték a tordai szenzáció szereplőit.

— **Árlejtségi hirdetés.** 1090. szám 1900. eln. A felügyelet alatti abrudbányai kir. járásbírósg új felhívásai berendezésére szükséges új butorok szállítására és a régi butorok kijavítására folyó 1900. év május hó 26-ának délelőtti 10 órára elnöki irodámban megtartandó szóbeli nyilvános árlejtségi hirdet. Az árlejtségi feltételek elnöki irodámban és az abrudbányai kir. járásbírósg vezetőjénél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, ugyanitt szerezhető tájékoztatás a szállítandó és javítandó butorok és egyéb felszerelési tárgyakról. Elkészítési, szállítási és javítási árként összesen 1320 korona 10 fillér van megállapítva, mely összegnek 5%-át árlejtséni kívánók az árlejtségi megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni kötelesek. Bónatpénz letétele nélkül árlejtséni nem lehet, illetve a nélkül tett ajánlat figyelembe vételű nem fog. A szerződés a legelőnyösebb ajánlattevővel fog megkötettni. Az elkészítendő új butorok és felszerelési tárgyak a szerződés jóváhagyásától számított 6 hét alatt szállítandók be, a javítások pedig 8 hét alatt teljesítendők. Gyulafehérvárt, 1900. május hó 7-én. Nemes Sámuel, kir. trvszéki elnök.

— **Utazási ösztöndíj a párisi világkiállítás tanulmányozására.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a kereskedelmi miniszter ur által kitűzött három, egyenként négyezer (400) és hét, egyenként háromszáz (300) koronát tevő, összesen tíz ösztöndíjra, oly iparosok számára, akik az idei világkiállítás tanulmányozása céljából Párisba kívánnak utazni. Pályázhatnak ifjú iparos-mesterek és segítők, kik a kamara területén születtek vagy illetékesek. A pályázók felhívhatják, hogy okmányaikkal felszerelt kérelmüket, amelyben a lakóhely, a családi állapot, eddigi foglalkozás, az esetleges tanulmányok és kitüntetések, valamint a pályázó nyelvismeretei feltüntetendők, legkésőbb f. évi május hó 25-ig a kamara irodájába (Belközép utca 3. sz.) nyújtsák be annál is inkább, mert a később érkezők figyelembe nem fognak vétettni. Kolozsvár, 1900. május hó 9. Veisz József alelnök, Gáman Zsigmond titkár.

— **Felhívjuk t. olvasóink szíves figyelmét** a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság lapunk mai számában megjelenő hirdetésére.

— **A máriaczei gyomorcsépek** kipróbált, erős és kítőnő hatásuknál fogva gyomorgyengeségnél és emésztési zavaroknál a nép minden rétegében nagy, sőt növekedő kedveltségnek örvendnek. A máriaczei gyomorcsépek, melyek egy jónak bizonyult recept szerint a legjobb anyagokból készülnek, minden gyógyszerárban kaphatók. Megrendeléseknél ajánljuk tisztelt olvasóinknak, hogy legyenek figyelmesek a lapunk mai számában foglalt erre vonatkozó hirdetésben látható védjegyre és aláírásra, melyekkel a valódi máriaczei gyomorcsépek csomagolása történik.

— **Vonatkozással** a lapunk f. hó 6-ról kelt számában megjelent Assicurazioni Generali mérlege című hirdetésre megjegyezzük még, hogy bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz- szállítvány-, üveg- és be-

töréses lopás ellen való biztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság és baleset elleni biztosítások az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság részére a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el. A nagyenyedi ügynökség: Sombori Sándor, Sass Albert.

— „**Aki korán kel, aranyat lel**“, pemecek azt jelenti, hogy korán kezdjük meg munkálkodásunkat, hanem azt is, hogy az jó kedélyhangulatban és edzett testtel történjék. Hogy örülünk már a reggelnek! Senki sem szereti kávéja előtt munkáját megkezdeni. A természetnek egy újmutatása ez, hogy az emésztőképes test első szükségletének egészséges, kellemesen ható, könnyű tápanyaggal bíró italt nyújtunk. Kísérletek és tapasztalatok után a családok százezereinél erre a legjobbnak a bakkávénak keverése felig Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávéval bizonyult. Ezáltal egy igazán hamisítatlan, valódi kávét nyerünk, amely mindenkinél egyenlő arányban megfelel, javára válik és mindig nagyobb előszeretettel élveztetik. Kathreiner Kneipp maláta-kávéja mindenütt kapható, de valódi csakis az ismert Kathreiner-csomagokban, a miért is kizárólag csak ez-eket kérjük és fogadjuk el.

Közgazdaság.

Rövid utmutatás a szőlőmolynek a szőlő virágzása előtt való irtására.

A szőlőmoly irtása végett 1899-ben végrehajtott irtókísérletek közül legszebb és legjobb eredményt az az eljárás adott, amelynek az volt a célja, hogy a május hó közepe táján rajzó szőlőmolynek lehetetlenné tegyék a telelő helyéből való kimozdulást, úgy, hogy az elpusztuljon a nélkül, hogy a kihajtott szőlőt megfertőzhette volna.

Ez az eljárás a következő. A szőlőmolytól fertőzött szőlőt április hó utolsó harmadában (20.-ától 30.-áig), a metszés, karózás és a tavaszi takarítás rendes elvégzése (kivált a harmatgyökerek eltávolítása) után újfent annyira be kell fednünk, hogy a tőke nyaka, feje és a két évesnél idősebb részei (pl. egyes csombok, csereszapok stb.) ismét a föld alá kerüljenek, de a csapok egészen szabadon maradjanak. A befedés úgy történjék, hogy a tőke körül levő földet, homokot kapával a tőkére nagyjából annyira felhuzzuk, hogy egészen föléje kerüljön. Az így felhuzzott földet azután kézzel egy-egyenetjük, hogy egyrészt a tőkéhez jól odasimuljon, másrészt, hogy be ne borítsa a csapokat. És amilyen magasságra befedtük a tőkét, olyanra körül kell takarni a karó alját is. A futóhomokon okvetlenül szükséges, hogy a tőkére húzott homokot azonnal a felhúzás után, tehát akkor, amikor az még kissé nyirkos s a kéz nyomásának könnyen enged, kézzel gondosan megigazgassuk. A homokon ez nemcsak azért szükséges, hogy az így feltöltött homok jól takarja a tőkét, hanem azért is, hogy nedves korában összeállva, mint egy védő kéreggé megkeményedve, későbbben annál jobban dacolhasson a szél támadásával. Mert csakis ezzel az oda való nyomkodással érhetjük el, hogy a szél éppen a szükséges pillanatban (május közepe táján, amikor a szőlőmoly rajzik) le ne fújja a tőkéről a homokot. Ez oknál fogva szükséges, hogy az így feltöltött nedves, még ki nem szikkadt homokot a munkás jól oda nyomja a tőkéhez és a karóhoz.

Valamint a rendes gondozásban részesült szőlőtőke, úgy a fönnebb leirt módon befedett tőkék egyike-másika kihajthat a nyakból is. Ahol ez a nyakból való kihajtás megtörtént, ott a kitörő hajtás rendszeren magával emeli a reá nehezedeő homok- vagy földkérget is és ezzel mintegy kaput tár a molynek.

Hogy tehát a moly ezen a részen se bujhasson ki s az egész munkánkat hiábavalóvá ne tegye, azért az ilyen nyakhajtásos tőkéket meg kell közbe-közbe igazgatni, az álló kérget le kell újra nyomogatni, hogy a betakarás megint egészen reudbe jöjjön.

Ezzel a betakarással azonban csak azoknak a szőlőmolyoknak vágjuk el az útját, amelyek a tőke nyakán, a tőke fején, vagy a karó alsó részén teleltek ki. Hogy tehát életben ne maradjon az a moly mennyiség se, amely a feljebb eső részekben (kitermett és mégis helyükön meghagyott szálvesszőkben, csereszapokon, valamint a karó felsőbb részén) húzódott meg, ezt a betakarás előtt, vagy utána, de okvetlenül még áprilisban úgy irtjuk, hogy míg a tőke említett részeit, kivált a karó felé eső oldalukon, megnézzük és az ott akadó egy-két bábburkot bábostól egyszerűen összenyomjuk, addig a karók szabad részét lehorzsoljuk, régi, elváladózó kérgeket lehántjuk s elegetjük, míg a tőke fejéhez közel eső magasságban lévő repedéseken és hasadékokon a metszőllő vékony ágával, vagy valamely tompa késsel végig húzunk, hogy az ott lévő bábok nagy részét megsemmisítsük. Ezzel az utóbbi munká-

val ki nem öljük ugyan a karóban lévő szőlőmolyt, de ami még ezután megmarad, az már annyira csekély szám, hogy az a szőlőben nem fog több észrevehető kárt tenni. A szőlővirágzat furtjében még reá fogunk ugyan akadni nagy elvétele egy-egy herányra, de csak rövid ideig, amennyiben az csakhamar áldozatul esik parazitáinak, amelyek most már annál könnyebben bánnak el vele, mert számuk éppen a betakarás következtében meggyérült szőlőmolylyal szemben sokkalta nagyobb. Ennek tulajdoníthatjuk azután, hogy a szőlőmolyból a szőlő éréséig (a szőlőmoly második nemzedékének kártétele idején) még hirmoudóának sem marad.

Az április végén befedett szőlő azután úgy marad egészen az elvirágzása idejéig (junius első feléig). Igaz, hogy a szőlőmoly rend szerint már május hó közepén rajzik, de minthogy a báb ezuttal a betakarás következtében hűvös helyen (a homok vagy a föld alatt) maradt, azért ha el nem pusztult, most későbbben kelme ki s ez oknál fogva ezt a második nyitást addig kell elhalasztani, amíg egyrészt emberi számítás szerint a moly a föld alatt el nem pusztult, és másrészt, míg a betakarás is a tőke kárára nem válik. E nyitás ideje, mint fönnebb láttuk, a szőlő elvirágzásának végével következik be.

Természetes, hogy ezt az eljárást csak a fertőzött szőlőben és csak egyszer kell alkalmazni; megismétlése csak évek múlva válik szükségessé, vagyis akkor, amikor a szőlőmoly ismét kártékony számban kezd jelentkezni. Azután nyilvánvaló dolog az is, hogy az eredmény annál szebb, mennél több szomszéd alkalmazza ezt, mert csakis ilyen általános és közös védekezéssel vehetjük elejét annak, hogy a szőlőmoly a be nem takart területről át ne repülhessen a befedetre.

Ez az eljárás, amely a tőkésre nézve semmiféle káros következményekkel nem jár, mert sem életök erejét, sem évi reudes termésük nagyságát nem fenyegeti, olcsó, amennyiben az összes költség (fedés, nyitás, kapálás és kézi munka együtt véve) kat. holdanként 7 és 8 korona között ingadozik.*

Budapesten, 1900. évi április havában.

M. kir. áll. Rovartani Állomás.

C s a r n o k.

Apróságok Munkácsy gyermekkorából.

Hogy lett Munkácsy asztalosinas.

A kis Miskával folyton kevésbé voltak megelégedve tanító s nagybátyja komolyan aggódni kezdett a fiu jövője miatt. Azt se látta barátságosan, hogy Miska gyerek milyen barátságosan él a házában lakó szabó inasával. Hiába korholta őt nagybátyja.

— Lásd, Miska, — mondá neki nagybátyja — én szegény ember vagyok, de a rajtam levő kabátot is eladom, hogy kitaníttathassalak, csak azt mond meg, mi akarsz lenni?

Természetesen azt várta, hogy Miska az orvosi, ügyvédi vagy hivatalnoki pályát fogja választani. A fiu azonban bátyja nagy meglepetésére azt válaszolta, hogy ő szabó szeretne lenni. Reök István nem egyezett bele, nem mintha az iparos pálya ellen lenne kifogása, csak a szabóság ellen volt kifogása.

— Ha iparos akarsz lenni, akkor légy lakatos, gépsz, asztalos vagy másfele mesterember.

— Hát akkor asztalos leszek — válaszolt határozott hangon a fiu.

Igy lett belőle asztalosinas 1855-ben.

Lángi Mihály asztalosmester azután megegyezett a nagybácsival, mely szerint Reök évenként tizenkét pengő forintot és négy zsák tiszta búzát fog adni s ezért Lángi mester három és fél év alatt embert nevel Miskából. Bár az asztalosmester megjegyezte, hogy „urfiakból bajos becsületes embert faragni“.

Munkácsy utoljára itthon.

Hazajött. Utoljára . . . a millenniumi kiállításra.

Odakiinn tavaszi hangulat boldogsága volt, lelkeben az elhomályosultság, a fáradtság . . .

Az első két nap izgalmaik elég nyugodtan viselté. Derült, beszédes volt, csak Lotz sorsa aggasztotta, aki akkor betegen feküdt.

Az Ecce Homo is megérkezett.

Jól esett csüggedt lelkének, hogy ismét magyar szót hall maga körül.

De mikor a kép fel volt állítva, mintha egyszerre beborult volna ismét kedélye. Naponta többször láment a kép pavillonjába s úgy gondolatlanul dolgozott rajta. A megnyitást már fázasztotta. Fájta a feje, szédült, ül-

* A m. kir. áll. Rovartani Állomás ugyanebben a tárgyban (a szőlőmolyezával kiegészítve) egy nagyobb dolgozatot ad ki, amely már sajtó alatt van. Május közepe táján megjelenik s akkor megszerezhetik az érdeklődők majd ezt a közleményt is.

dözték a sok sötét gondolatok, amelyek már Párisban gyötörték.

Egy este, amint a pavillon zászlóját megpillantotta, így szólt: „Akkor lesz majd publikum, ha odatűzik a fekete zászlót.”

Egy nap Berczik Árpádhoz volt meghíva. A nagy társaságban ott volt dr. Laufenauer professzor. A mester barátai hívták meg.

És a mester ismét felvidult a nagy társaságban. A tudós professzor pedig figyelte a lelki állapotát anélkül, hogy a mesternek legcsekélyebb sejtelmé lett volna, hogy azok a barátságos beszélgetések, ügyesen leplezett provokációk egy-egy művészi kérdésre, étvágyára, alvására stb. mind arra vonatkoznak, hogy még biztosabb anyagot adhassanak ama szomorú ítélet kimondására, amelyet már akkor mindenki tudott.

Maga ötleteiből kéri fel a tudós egyetemi professzort, hogy vizsgálja meg.

És másnap már sorra vizsgálja Laufenauer doktor, a mester minden egyes idegét. Nézi a térdreflexet, fel-emeli karját... s a mester megtántorog...

— Fő a pihenés, kedves mester — hangzik a professzor szomorú intelmé.

Barátai, tisztelői mindent elkövetnek, hogy amennyire lehet, elvonják gondolatait azokról a sötét képzelmekről. Titkára, Rózsa Miklós, állandóan mellette van s felolvasással igyekszik szórakoztatni a mestert. Barátai, amikor csak szerét tehetik s amennyire a ki-mélet megengedi, körülötte vannak.

Hiába!...

Bucszuk az emekeitől, művészi terveitől, önmagától. Az a sötét árny pedig biztos szárnysuhanással közel, hogy megbénítsa lelke zsenijét, összetörje nemes szívét s növelje fájdalmunkat...

Azután végigjárja a keserves kálváriát: Badenből Kolpachra, onnan Goldesbergbe, majd az endenichi síralomházba, ahol befejezi a kálvária fájdalmas útját. Meghalt...

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

5532—1899.
tkvi.

Árverési hirdetményi.

A nagyenyedi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rejöl József gyulafehérvári ügyvéd által képviselt Wolf Mór végrehajtónak Praza Gávilla krakkói lakos végrehajtást szenvedő ellen 27 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a krakkói 321. sz. tkvben A + 1—3 r. sz. fekvőre összesen 770 forint becsárban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1900. évi július hó 16-án d. e. 10 órakor Krakkó községében megrendezésre kerülő nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fogják adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
Nagy-Enyeden, 1899. december hó 6-án.

Vincenti,
kir. járásbíró.

3077 1—1

4339. sz.
1899. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Dr. Garda Kálmán ügyvéd által képviselt Csekme Ferenc végrehajtónak Bukur Jákob asszonyépi lakos s végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 133 frt tőke, 18 frt már megállapított, valamint jelenlegi 7 frt 20 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Bukur Jákobnak az asszonyépi 51. sz. tkvben A + 1. r. sz. 92 és 93. hr. számú ingatlanára 232 frt; a 2. r. sz. 1094 és 1095. hr. számra 8 frt; a 3. r. sz. 1098. hr. számra 13 frt; a 4. r. sz. 1743. hr. számra 11 frt; az 5. r. sz. 2147, 2148. hr. számra 16 frt; a 6. r. sz. 2388. hr. számra 68 frt; a 7. r. sz. 2402. hr. számra 55 frt; a 8. r. sz. 2699. hr. számra 37 frt; a 9. r. sz. 3049. hr. számra 2 frt; a 10. r. sz. 3513. hr. számra 19 frt; a 11. r. sz. 3599. hr. számra 33 frt; a 12. r. sz. 3769. hr. számú ingatlanaira 47 frt megállapított kikiáltási áron elrendeltetik.

Az árverés 1900. évi június hó 2-ik napján d. e. 9 órakor Asszonyépi községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozik, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárban 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vérő köteles a vételért az árverés jogerőre váltva után 3 egyen

részletben, 15, 30, 45 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamattal együtt, a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.
Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál és Asszonyépi község előjáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt tkvben feljegyztetni és az árverési hirdetmény törvényszabta módon közzététetni rendeltetik.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1899. november 18-án.

Vincenti,
kir. aljárásbíró.

3078 1—1

1122. sz.
tkvi 1899.

Hirdetmény.

Tür község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869-ik évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törvényezikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvényezikkekben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E czéllal az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett Tür községben 1900. június hó 12-én fog kezdődni.

Felhívtnak ennél fogva összes érdekeltek, hogy:

1. A hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg s az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák be.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírára az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7 és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az

uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azoknak, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Balázsfalván, 1900. évi április hó 30-án.

A kir. járásbíró.

Enyedi Lajos,
kir. illetéktáblai bíró.

33070 —3

TARTOS SZAGTALAN

Valódi Christoph-lakk kéréndő.

AZONNAL SZARAD

E gyártmány törvényileg védve van.

Christoph-Lak

A LEGJOBB MAZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mazolás alatt is használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy ki-ki maga végezheti a mazolást. A palló nedves tárgygal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztevé fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mazolást stb.; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen) **új pallókra és parketre,** mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr (két közepmagyságu szobára való) 5 frt 90 kr, vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintázások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a czégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 35 éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

CHRISTOPH FERENCZ,
a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K.

Berlin.

Nagy-Enyed: KINDL J.

A

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság

a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlja, hogy a főtéren levő üzlethelyiségében bárhol megjelenő és bármily nyelvű

könyvek, diszművek, folyóiratokra

elvállal megrendeléseket s azokat a legpontosabban teljesíti. Egyuttal felhívja a közönség szives figyelmét gazdagon berendezett

papír-, rajzeszköz- és írószer-raktárára,

melyben e nemű cikkek nagy választékban igen jutányos áron szerezhetők be. Ugyanitt fogadtatnak el megrendelések modern felszerelésű

könyv- és könyomdai müintézete,

könyvkötészete, valamint dobozgyára

részére.

1—2 3081

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arckenőcs
és eszéki
SZALVATOR szappan
eltávolítja a szepőt, májfoltot és a
bőr összes tisztatlanságát.

Valódi csakis a
DIENES J. C.

Salvator-gyógytárából

Eszéken Felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fillér
1 drb. Salvator szappan „ 1 kor.
1 tégely kézi paszta „ 1 „ 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 kor., nagy doboz 2 kor.

Figyelmeztetés!

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkat-
részekről és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz.
B. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjegy-
gyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-
féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapest:

Török József ur gyógyszer-tárában

VI. Király-utca 12. sz.

4-10 3053

Egy
jóhírnévű
elsőrendű
biztosító-társaság
keres
Nagy-Ényed és környékén
KÉPVISELŐT
tűz-, jég-, szállítás- és életbiztosítási
szakmából.
Szíves ajánlatok „490/31“ alatt
GOLDBERGER A. V. hirdetési
irodájába Budapest,
IV. Váci-utca 20-ik
szám alá
kéretnek. 2-3 3076

Brády-féle
Mária-czelli
gyomorcsépek
Figyelni a védjegyre.
Schutzmarke.
E. Brády.
nagyszerűen hatnak, gyomorbajoknál
nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és
népszerű.
A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyo-
morgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu fel-
hőfőgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkivá-
lasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs,
szűkülés.
Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál,
amennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulter-
helésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és
hämorrhoidáknál.
Említett bajoknál a **Brády-féle Mária-czelli**
gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyultak,
amit száz, meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis
üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy
üveg ára 70 kr.
Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer-tára
Budapest, Király-utca 12. sz.
Bevásárlásnál határozottan Brády-féle „Mária-czelli gyomor-
csépek“-et kell kérni szigorúan vigyázni kell a fenti védjegyre
és aláírásra, valamint arra is, hogy a régi jó hírnévű valódi
Brády-féle „Mária-czelli gyomorcsépek“ ára üvegenként 40 kr.,
dupla üvegekben 70 kr., míg a nem valódi és csekély
értékű utánzatokat olcsóbb áron, többnyire 35 kr-ért
ajánlják.
1904 23-24.

1 kilo tiszta finom zamatos kávé 1 frt 50 kr. Litke-féle pezsgő. Banáti leghíresebb
buzából örölt hengermalmi lisztek legolcsóbb áron kaphatók.

Bethlen-utczában 3 szoba, konyha, faskamra, pincze kiadó
ápril 24-től.

Egy kettős számú
WERTHEIM-SZEKRÉNY
olcsó áron eladó.

Raktáromba az alábbi friss ásványvizek érkeztek:
**Borszéki, Előpataki, Luhi Margit, Carlsbadi, Marienbadi, Nieder
Selters, Salvator, Gishuebler, Budai és Lewicon.**

Friss **Beocsini Roman és Portland cementek** szintén megérkez-
tek; hordó számra legolcsóbb gyári áron szolgálok. Legjobbnak elismert **köny-
nyen kezelhető Wermorel permetezőket**, legerősebb rézgáliczot **igen
jutányosan ajánlok.**

A közelgő időnyre ajánlom a híres nemes gyémánt aczélből készült
kaszákat; minden darabért **jót állok**, ha nem lenne, jó becserelem vagy
árát visszaadom. Egyéb szerszámok, **ásók, lapátok, kerti-ollók, gereb-
lyék, kapák**, mindennemű **szekek legolcsóbb áron kaphatók.**

Nagy választékban **alpaca és nikkelt tárgyak, gyümölcsös tálak,
kenyérkosarak, kanalak, tálcák 20 krtól 4 frtig.** Diszj. lám-
pák, **husvágók, uj fajta kávéörlők.**

Többféle **páczott halak**
angolna, lapardon, sardínia, orosz hal, heringek, pisztrángok.
A kirakat szíves megtekintésére becses pártfogóimat ez uttal is kérve,
maradok teljes tisztelettel
2017 22-52
BISZTRITSÁNY LAJOS.
Erősen vasalt targonca 3 frtért kapható.

Csemege, valamint bőr, fűszer, liszt, norinbergi, rövidáru, vas,
porcellán s edénykereskedés
KINDL J. NAGY-ENYED
FŐTÉR.
Mindennap friss szebeni tormás virsli s más husneműek, külön-
féle sajtok, valamint az egész országban híres orosházi házi
kenyér kapható.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!
A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak elismert
ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás.
Ő Felsége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.
Általános Asbestáru-gyár.
Ő eszéki és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg **rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal** bélt
cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint
más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéssel
ugyanannál a cipőszélnél s aztán küldjék ide.
Hiszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők
voltak a szalon-cipők.
Zágráb, 1898. július 8.
Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:
Tisztelt Doktor ur!
Az asbest-betéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, ugy
azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.
Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. szeptember 17.
Krahl huszárkapitány.
tisztelet hiva
Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.
Nincs többé lábfájás!
Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idejű viselés
után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott
asbest-talpbéssel látja el.
Kettős vastagságú 1 frt 20 kr, egyszerű 60 kr, homoktalp 40 kr, gyermekeknek fele.
Az asbest-talpbéles kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir.
honvédségnek eddig 22,500 pár szállított.
Szétküldés csak s utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönet-
nyilvánítások ingyen.
Viszonteladónak megfelelő árengedmény.
Egyedüli elárúsítás Alsófehér vármegye részére.
Az Asbestáru-gyár betéti társaság képviselete és elárúsító raktára:
Kindl J. Nagy-Ényed, fő-tér.
3013 1-50

Legjobbnek bizonyult korona tapaszból friss küldemény érkezett.

Legszerencsésebb és legjobb beszerzési forrás Magyar osztálysorsjegyekre.

Hogy ügyfel-imet minden irányban kielégíthessem,

csak oly eredeti sorsjegyeket

adok el hivatalos áron, melyek egyttal a
PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
váltóüzletének

(Részvénytőke: 30 millió kor. — Tartalékalap: 25 millió kor.)

nyugtatóvá az osztálysorsjegyekkel és ezimnyomásával is el
el vannak látva. Ennek fogva a rendes és előzé-
keny lebonyolításra nézve a legmesszebbmenő
biztonságot nyújtom.

A legtöbb nyeremény

mindig ezen intézet osztálysorsjegyeire
esett. Nyerő-sorsjegyek kifizetés vegett
a nevezett intézetnek közvetlen is be-
küldhetők és azok folyósítása bármely
összegben azonnal huzás után meg-
történik.

A magyar kir. szabad. osztálysorsjáték a legjobb a világon,

mely még a porosz sorsjátékot is felül-
mulja. 100.000 sorsjegy közül 50.000
darab, vagyis a fele kisorsolta-
tik. Hat egymástán következő osztályban

13 millió és 160.000 korona
készenbent kerül sorsolás alá. A fő-
nyeremény szerencsés esetben egy mil-
lió korona. Minthogy az első osztály
huzásai

már t. é. május 17. és 18-án

megjettnek és készletem a nagy keres-
let folytán csakhamar kimerül, kérem
a megrendeléseket **mielőbb.**

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai:

1 egész sorsjegy . . . kor. 12.—
1 fél sorsjegy . . . kor. 6.—
1 negyed sorsjegy . . . kor. 3.—
1 nyolczad sorsjegy . . . kor. 1.50

Játékterveket és huzási lajstromokat pontosan küldök.

FELEKI JÓZSEF Magyar osztálysorsjegy-
elárúró.
Budapesten, IX., Üllői-ut 21. sz.

2-2 3071

Kocsulés.
Dús választéku BUTOR-RAKTÁR
saját készítményű szalon-, háló- és étkező-szoba, valamint
konyhaberendezésekből, szolid és izléses kivitelben s jutányos áron.
Továbbá ugyancsak saját készítményű
kártyos- és díszítő-munkák, vala-
mint galv. sodronyágybetétek és kocsulések.
Ágybetétek, méret szerint, drbként: fakeretben 14 korona, vaskeretben 20 korona.
Kocsulések drbként 16 koronáért.
Baumann Arnold mű-, épület- és butor-asztalos gyárában Gyulafehérvárrt.
Képes árjegyzék 1 korona (vagy visszaküldés) ellenében.

10-20 3048

Thierry A.
mell- és gyomor-balzsamát
(amelyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi,
ha az oldalt látható **zöld**, a törvényszéknel bejegyzett „apácza”-
védőjeggyel van ellátva. Fölülmulhatatlan szer minden **mell-,**
tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. Külsőleg is
kitűnően hat és sebet gyógyít.
Egy próbátveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Szejjelküldés
csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse
(csodakenőcsnek nevezik)
utolérhetetlen szívó erejű és gyógyító hatása. Operációkat a leg-
több esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves,
gyógyíthatatlannak tartott csontszut, uajban pedig egy 22
éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyító-
hatása mindenféle seb gyógyulásánál.
Próbátveg bérmentve 1 korona 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg
Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen ugynevezett
házi kenőcsöket s más efféléket.

Czím: A. Thierry, gyógyszerész és gyár a Védőangyalhoz.
Pregrada Pragerhof fe'le, a Déli vasút mentén.
Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra
készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett
védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

6-52 3032

Issigeae,
Dordogne, Kopen-
hága,
fabriken farma.
Milánó,
A Berloni.
Malmö, Sverige
Apot. Lejonet
Nantes,
Pharmacie
C. Fredet,
Nápoly, Palermo.
Páris,
Pharmacie
frangaise 1 & 3,
Place de la Repu-
blique, Pharmacie
Daprey, 11, Rue des
frans Bourgeois.
Prága,
Róma,
Corso. Agenzia del
Policlinico
Roubaix,
Pharmacie F Gerrath.
Serajewo.
Szeged.
Temesvár.
Trieszt, Velencez.
Vienne, Zürich.

Csak ezzel a tör-
vénysz. bejegyzett
védőjeggyel va-
lódi.

Zacherlin
Nem zacskóban!
csak az valódi, mely üvegben árultatik!
Ez
az igazán csálhatatlan, gyökerez segítség a rovarokkal való minden vesződés ellen.

Kapható a következő cégeknél:

Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajos.	Gyulafehérvárrt: Fingerhut Jakab.
„ Cirner J. József,	„ M. Friedmann
„ Fenichel Jakab	„ Fröhlich Gyula.
„ Winkler János.	„ Jakabffy Albert.
Abrudbánya: Molnár Árpád.	„ Marzell E. gyógyszer.
Maros-Ujvár: Mendel Izidor.	„ Schlesinger testv.
„ Virág Tamás.	

3046 3-10